

18. Зростання інвестиційної привабливості. – [Електронний ресурс]. – УКАБ. – Режим доступу: <http://www.agribusiness.kiev.ua>

19. Ukraine – Trade Statistics [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Європейської комісії. – Режим доступу: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113459.pdf

20. Офіційний сайт «Інституту Като» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cato.org/>

21. Офіційний сайт Дослідного центру Brookings Institution [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.brookings.edu/>

22. Марченко Н.А. Рейтингова оцінка України за рівнем інвестиційної привабливості / Н.А. Марченко // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 2 (10). – С. 94–100.

23. Николайчук О. Інвестиційна привабливість України крізь призму міжнародних рейтингів / О. Николайчук // Науковий вісник Житомирського національного університету. – 2012. – № 3 (15). – С. 197–201.

24. Онопрієнко О.Д. Міжнародний рейтинг України як критерій її інвестиційної привабливості [Електронний ресурс] / О.Д. Онопрієнко. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_3/Onoprienko_311.htm

Проведен аналіз состояния інвестиційного клімату агропромислового сектора економіки України в контексті співробітництва з державами – членами Європейського Союзу.

Ключевые слова: *інвестиційний клімат, агропромисловий комплекс, оцінка, Європейський Союз.*

In the article investment climate of the agroindustrial complex of Ukraine is analyzed in the context of cooperation with the countries of the European Union.

Key words: *investment climate, agro industrial complex, assessment, European Union.*

Одержано 24.09.2013.

УДК 336.7:004

В.М. Вареник

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА МАКРО- ТА МІКРОРІВНІ

Обґрунтовано необхідність використання користувачами інформації стосовно грошових потоків в економіці України. Виділено 2 групи користувачів інформацією стосовно грошових потоків: зовнішніх та внутрішніх. Розкрито зміст кожної групи користувачів на макро- на мікрорівні. Розроблено матрицю користувачів інформацією про грошові потоки на макро- та мікрорівні в національній економіці.

Ключові слова: *грошовий потік, користувачі, інформація, зовнішні та внутрішні користувачі.*

Постановка проблеми. Для забезпечення ефективності управління грошовими потоками необхідно структурувати грошові потоки. Структурування грошових потоків – це процес формування упорядкованої сукупності грошових потоків відповідно до встановленого критерію (або групи критеріїв) та визначення їх базових функціонально-організаційних особливостей.

В умовах недостатнього структурування та глобалізації економік нагальною проблемою є визначення користувачів інформацією про грошові потоки.

Одним з основних принципів діяльності суб'єктів економічної діяльності є свобода прийняття рішень. Будь-яке економічне рішення ґрунтується на обробці інформації, яку використовує суб'єкт економічної діяльності.

Метою використання інформації є забезпечення користувачів даними щодо діяльності суб'єкта господарювання, інвестиційної привабливості країни, аналізу грошових потоків країни в цілому, оцінки вхідних і вихідних грошових потоків держави тощо. Тому актуальним є питання про виокремлення користувачів інформацією стосовно грошових потоків і мети, з якою вони її використовують.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання виокремлення користувачів інформацією стосовно стану грошових потоків на макро- та мікрорівні перебуває у стані дослідження. На сьогодні це питання науковцями розкрито недостатньо, і досі немає виокремлених користувачів інформацією щодо грошових потоків. Так, у дослідженнях О.В. Мартякова та В.А. Харченко [1, с. 158–162] розглянуто групу користувачів, зацікавлених в інформації про стан грошових потоків підприємства. С.А. Кузнецовою досліджувалося питання щодо класифікації користувачів бухгалтерською інформацією [2, с. 57].

Постановка завдання. Метою цієї статті є обґрунтування необхідності використання користувачами інформації стосовно грошових потоків в економіці України, класифікація користувачів інформацією щодо управління грошовими потоками на макро- і мікрорівні та розробка матриці користувачів інформацією про грошові потоки на макро- та мікрорівні в національній економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. У наукових джерелах існує єдиний підхід до трактування дефініції «класифікація», згідно з яким класифікація – це розподіл, рознесення об'єктів, понять, назв за класами, групами, розрядами, за якого до однієї групи потрапляють об'єкти, які мають будь-яку спільну ознаку [3, с. 301]; процес поділу заданої множини об'єктів обліку згідно з прийнятою системою розподілу на класифікаційні групи [4, с. 276].

Для того щоб оцінити комплексну картину діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, необхідно володіти усією інформацією як про його діяльність, так і про суспільні явища і середовище, в якому суб'єкт функціонує. У процесі прийняття управлінських рішень як на макро-, так і на мікрорівні важливу роль відіграє внутрішня і зовнішня інформація про діяльність суб'єкта, який досліджується.

Оскільки існує потреба в інформації про стан грошових потоків, необхідно виокремити користувачів цією інформацією залежно від того, з якою метою їм потрібна ця інформація. Виходячи з класифікації користувачів

бухгалтерської інформації [2, с. 57] на законодавчому та методичному рівнях, поділимо цих користувачів на зовнішніх та внутрішніх. Користувачів інформацією будемо розглядати згідно з двома рівнями: макрорівнем та мікрорівнем.

У складі внутрішніх користувачів інформацією про грошові потоки на мікрорівні (рис. 1) виступають власники (засновники) суб'єктів господарювання, управлінський персонал (зокрема керівники вищої ланки управління, менеджери різних напрямів, керівники підрозділів), аналітики підприємства, трудовий колектив (працівники) підприємства.

Рис. 1. Користувачі інформацією про грошові потоки на мікрорівні в національній економіці

Цілями використання інформації про грошові потоки на мікрорівні внутрішніми користувачами є загальна інформація для:

- уявлення про рух грошових коштів підприємства;
- оцінки фінансового стану підприємства і стану руху грошових коштів на підприємстві;
- виявлення резервів грошових коштів;
- визначення надлишку чи недостачі грошових коштів на підприємстві;
- контролю руху грошових коштів підприємства;
- виплати заробітної плати.

Зовнішніх користувачів інформацією щодо грошових потоків можна поділити на дві групи: перша – без фінансового інтересу (органи державної статистики, судові органи та аудиторські фірми); друга – це користувачі з прямим фінансовим інтересом (акціонери, інвестори, податкова, банки, та інші кредитні установи, замовники (покупці, клієнти), посередники).

Цілями використання інформації про грошові потоки на мікрорівні зовнішніми користувачами першої групи – без фінансового інтересу – є:

- аналіз стану руху грошових коштів підприємства;
- напрями використання грошових коштів підприємства;
- шляхи отримання грошових коштів підприємства.

Цілями використання інформації про грошові потоки на мікрорівні зовнішніми користувачами другої групи – з прямим фінансовим інтересом – є:

- шляхи отримання прибутку та сплати дивідендів;
- напрями використання інвестованих коштів;
- кредитоспроможність позичальника;
- робота з іншими кредиторами;
- рух коштів у результаті господарської діяльності;
- сплата податків;
- мобілізація ресурсів на фінансовому ринку.

Користувачами інформації про грошові потоки на макрорівні виступають внутрішні та зовнішні користувачі (рис. 2). У складі першої групи користувачів виступають органи державної влади та місцеві органи влади.

Зовнішніх користувачів інформацією щодо грошових потоків на макро-, як і на мікрорівні, можна поділити на дві групи: перша – без фінансового інтересу (органи державної статистики; Всесвітній економічний форум; фізичні особи; юридичні особи); друга – це користувачі з прямим фінансовим інтересом (кредитори та інвестори).

У свою чергу, основними цілями використання інформації про грошові потоки на макрорівні внутрішніми користувачами є:

- складання звітів;
- виконання покладених на них функцій;
- складання проектів законів;
- складання звіту про виконання законів;
- контроль руху грошових потоків держави;
- складання планів;
- виявлення резервів грошових коштів;
- аналіз для розрахунку фінансування.

Рис. 2. Користувачі інформацією про грошові потоки на макрорівні у національній економіці

Основними цілями використання інформації про грошові потоки на макрорівні зовнішніми користувачами без фінансового інтересу є:

- аналіз діяльності державних органів влади;
- розрахунок рейтингу країн світу;
- ознайомлення з виконанням бюджету;
- використання в науковій діяльності.

Основними цілями використання інформації про грошові потоки на макрорівні зовнішніми користувачами з фінансовим інтересом є:

- шляхи отримання прибутку та сплати дивідендів;
- напрями використання інвестованих коштів;
- кредитоспроможність держави;

- робота з іншими кредиторами;
- сплата державного боргу;
- цільове використання коштів.

Результати проведеного дослідження, наведені на рис. 1 і 2, підтверджують важливість інформації про стан грошових потоків як для зовнішніх, так і для внутрішніх користувачів, як на макро-, так і на мікрорівні.

Наступним важливим кроком є уточнення, конкретизація мети, заради якої необхідне використання інформації щодо грошових потоків. Оскільки основним є процес управління грошовими потоками, виокремимо основні цілі використання вказаної інформації (табл. 1 і 2).

Результати проведеного дослідження наведемо у вигляді матриці користувачів інформацією про грошові потоки на макро- та мікрорівні в національній економіці.

Отже, за допомогою матриці користувачів інформацією про грошові потоки на макрорівні в економіці України (табл. 1) стає зрозумілим, що основними користувачами є органи державної влади, місцеві органи влади, органи державної статистики, Всесвітній економічний форум, фізичні особи, юридичні особи, кредитори, інвестори. Їхніми основними цілями є: складання звітів, виконання покладених на них функцій, складання проектів законів, складання звітів про виконання законів, контроль грошових потоків держави, складання планів, виявлення резервів грошових коштів, аналіз для розрахунку фінансування, аналіз діяльності державних органів влади, ознайомлення з виконанням бюджету, використання в науковій діяльності, розрахунок рейтингу країн світу, отримання прибутку та сплата дивідендів, використання інвестованих коштів, кредитоспроможність держави, робота з іншими кредиторами, сплата державного боргу, цільове використання коштів.

Основними користувачами інформацією про грошові потоки на макрорівні є управлінський персонал, акціонери, інвестори, аналітики підприємства, податкова, банки та інші кредитні установи, замовники, посередники, трудовий колектив. Цілі використання інформації: пошук шляхів отримання прибутку та сплати дивідендів, пошук напрямів використання інвестованих коштів, розрахунок кредитоспроможності позичальника, робота з іншими кредиторами, аналіз руху коштів у результаті господарської діяльності, аналіз сплати податків, мобілізація ресурсів на фінансовому ринку, виявлення резервів грошових коштів, оцінка фінансового стану підприємства і стану руху грошових коштів на підприємстві, контроль руху грошових коштів підприємства, визначення надлишку чи недостачі грошових коштів на підприємстві, аналіз виплати заробітної плати.

Особливу увагу при наданні інформації різним користувачам слід приділити питанню достовірності інформації, оскільки деяка інформація стосовно грошових коштів, наприклад, таких користувачів, як органи державної влади, несе суперечливий характер. Інформація або повторюється, або не відповідає дійсності. Тому важливим також є питання щодо перевірки наданої інформації та детальної її обробки самими користувачами.

Ще однією важливою умовою при наданні інформації є відсутність помилок. Оскільки коли користувачі використовують помилкову інформацію,

Таблиця 1

Матриця користувачів інформацією про грошові потоки на макrorівні в економіці України

Мета	Користувачі									
	Органи державної влади	Місцеві органи влади	Органи державної статистики	Всесвітній економічний форум	Фізичні особи	Юридичні особи	Кредитори	Інвестори		
Складання звітів	+	+	+							
Виконання покладених на них функцій	+	+	+							
Складання проектів законів	+	+								
Складання звітів про виконання законів	+	+								
Контроль грошових потоків держави	+	+					+		+	
Складання планів	+	+					+			
Виявлення резервів грошових коштів	+	+	+							
Аналіз для розрахунку фінансування	+								+	+
Аналіз діяльності державних органів влади			+	+	+	+	+	+	+	+
Ознайомлення з виконанням бюджету										
Використання в науковій діяльності					+					
Розрахунок рейтингу країн світу										
Шляхи отримання прибутку та сплати дивідендів	+	+							+	+
Напрями використання інвестованих коштів	+	+								+
Кредитоспроможність держави					+				+	+
Робота з іншими кредиторами	+								+	
Сплата державного боргу	+		+						+	+
Цільове використання коштів	+	+							+	+

Таблиця 2

Матриця користувачів інформації про грошові потоки на мікрорівні в національній економіці

Мета	Користувачі									
	Управлінський персонал	Акціонери	Інвестори	Аналітики підприємства	Податкова	Банки та інші кредитні установи	Замовники	Посередники	Трудовий колектив	
Шляхи отримання прибутку та сплати дивідендів	+	+								
Напрями використання інвестованих коштів	+	+	+	+						
Кредитоспроможність позичальника						+				
Робота з іншими кредиторами						+				
Рух коштів у результаті господарської діяльності	+	+	+	+			+			
Сплата податків	+	+		+	+					
Мобілізація ресурсів на фінансовому ринку	+	+		+				+		
Виявлення резервів грошових коштів	+	+		+						
Оцінка фінансового стану підприємства і стану руху грошових коштів на підприємстві	+	+	+	+						
Контроль руху грошових коштів підприємства	+	+	+	+						
Визначення надлишку чи недостачі грошових коштів на підприємстві	+	+	+	+						
Виплата заробітної плати	+	+			+					+

відповідно, рішення, які вони приймають, також є помилковими. І тут важливим є своєчасність виявлення цих помилок. Адже використання застарілої або помилкової інформації несе за собою прийняття неправильних управлінських рішень.

Одним з важливих моментів, який необхідно враховувати при використанні інформації, є адекватність інформації, що підтверджує ступінь відповідності реальному об'єктивному стану справи.

Як кожний елемент економічної системи, інформація має свої властивості.

Однією з важливих властивостей інформації є її повнота, що характеризує якість самої інформації і визначає достатність даних для прийняття управлінських рішень. Ця властивість інформації буде важливою для таких користувачів, як інвестори, акціонери.

Також важливим при використанні інформації є своєчасність її отримання, особливо для таких користувачів, як органи державної статистики, аналітики підприємства, податкова та ін.

І останнім, але не менш важливим є зрозумілість інформації, що є актуальним для всіх користувачів інформацією, як для зовнішніх, так і для внутрішніх, як на макро-, так і на макрорівні.

Висновки та прогнози. Згідно з аналізом, проведеним у дослідженні, виявлено, що питання про виокремлення користувачів інформацією щодо грошових потоків науковцями розкрито недостатньо. Тому важливим стало виокремлення цих користувачів, їх поділ на дві групи: зовнішніх та внутрішніх.

Виявлено, що користувачами інформацією стосовно грошових потоків на макрорівні виступають внутрішні та зовнішні користувачі. У складі першої групи користувачів виступають органи державної влади та місцеві органи влади. Зовнішніх користувачів інформацією щодо грошових потоків можна поділити на дві групи: перша – без фінансового інтересу (органи державної статистики; Всесвітній економічний форум; фізичні особи; юридичні особи), друга – це користувачі з прямим фінансовим інтересом (кредитори та інвестори).

У складі внутрішніх користувачів інформацією про грошові потоки на мікрорівні виступають власники (засновники) суб'єктів господарювання, управлінський персонал (зокрема керівники вищої ланки управління, менеджери різних напрямів, керівники підрозділів), аналітики підприємства, трудовий колектив (працівники) підприємства. Зовнішніх користувачів інформацією щодо грошових потоків також можна поділити на дві групи: перша – без фінансового інтересу (органи державної статистики, судові органи та аудиторські фірми), друга – це користувачі з прямим фінансовим інтересом (акціонери, інвестори, податкова, банки, та інші кредитні установи, замовники (покупці, клієнти), посередники).

Таким чином, доведено необхідність виокремлення користувачів інформацією щодо грошових потоків, описано коло користувачів цією інформацією і цілі, для яких вона використовується, на двох рівнях: макро- і мікрорівні.

Список використаних джерел

1. Мартякова О.В. Грошові потоки в системі управління фінансово-господарською діяльністю підприємства [Електронний ресурс] / О.В. Мартякова, В.А. Харченко // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія: економічна. Вип. 32 (126) – Донецьк, ДонНТУ, 2007. – С. 158–162. – Режим доступу: http://library.donntu.edu.ua/fem/vip32/32_22.pdf
2. Кузнецова С.А. Бухгалтерський облік в системі формування управлінської інформації: методологія та практика: монографія / С.А. Кузнецова. – Мелітополь: Таврійський державний агротехнологічний університет. – 2007. – 297 с.
3. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті: навч. посіб. / І.С. Вовчак. – Тернопіль: Карт-бланш, 2001. – С. 12–17.
4. Білуха М.Т. Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: підручник / М.Т. Білуха, Т.В. Микитенко. – К.: Українська академія оригінальних ідей. – 2005. – 888.

Обоснована необхідність використання користувачами інформації о денежных потоках в економіке України. Определены 2 группы пользователей информации о денежных потоках: внешние и внутренние. Раскрыто содержание каждой группы пользователей на макро- и микроуровне. Разработана матрица пользователей информацией о денежных потоках на макро- и макроуровне в национальной экономике.

Ключевые слова: *денежный поток, пользователи, информация, внешние и внутренние пользователи.*

The need to use the information about monetary flows in the economy of Ukraine is justified. Two groups of users of the information on monetary flows are defined. The content of each group of users on both the macro and micro level is solved. The Matrix of users of information on monetary flows at the macro level and the micro level of the national economy is developed.

Key words: *monetary flow, users, information, external and internal users.*

Одержано 3.10.2013.

УДК 338.48:658

О.В. Вотченікова

ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

Обґрунтовано доцільність застосування партнерського підходу в процесі розробки концепції менеджменту підприємств туристичної індустрії. Запропоновано формування міжорганізаційної системи менеджменту підприємств туристичної індустрії як інноваційного підходу до розвитку галузі. Визначено фактори впливу на процес формування системи менеджменту туристичних підприємств.

Ключові слова: *система менеджменту, міжорганізаційна система, туристична індустрія, партнерський підхід.*